

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA

25. ledna 2005

Přítomni:

Členové Rady: Svatopluk Karásek (předseda), Jaroslav Daněk (MO), Jaroslav Müllner (MŠMT), Roman Polášek (MS), Kumar Vishwanathan, Pavla Boučková, Jana Chalupová, Dana Němcová, Zdeněk Sovák, Anna Šabatová, Libuše Šilhánová, Kumar Vishwanathan

Stálí zástupci: Michal Nádvořník (MK), Martin Plíšek (MI), Radim Bureš (MV), Tomáš Langášek, Daniela Světlíková, Lenka Hoffmanová, Štefan Čulík (MPSV)

Hosté, pověřené osoby a ostatní přítomni: Jan Wunsch (předseda Výboru pro občanská a politická práva), Pavel Černý (člen Výboru pro občanská a politická práva), Zdeňka Zahrádková (ředitelka odboru vládní legislativy Úřadu vlády), Petr Uhl (předseda Výboru proti mučení), Petr Struk (předseda Výboru pro lidská práva a biomedicínu), Jan Bárta (předseda Výboru pro práva cizinců), Věra Roubalová (členka Výboru pro práva cizinců), Goranka Oljača (členka Výboru pro práva cizinců), Jitka Bukvaldová (host prof. Jílka), Stanislav Penc (host předsedy), Zdeněk Král (host nám. Koudelného, MV - odbor azylové a migrační politiky),

R. Suchánek (náměstek ministryně zdravotnictví) I. Hartmann (náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti), Tomáš Pštroš (MZV - odbor lidských práv) Kateřina Jacques (vedoucí sekretariátu zmocněnce vlády pro lidská práva),

Tereza Gyntrová, František Kostlán

Sekretariát Rady: Veronika Doležilová, Jana Marečková, Petr Novotný, Petra Šuntilová.

Omluveni: Hana Vejborná (MMR), Dalibor Jílek, Miloslav Koudelný (MV)

Jednání řídil předseda Rady Svatopluk Karásek. V úvodu přivítal hosty a členy a omluvil nepřítomné. Přítomno bylo 15 osob s hlasovacím právem. Rada byla usnášeníschopná; kvórum bylo 8 hlasů.

Přítomní odsouhlasili návrh na změnu v programu, aby bod 6. byl projednán jako 1. (hlasování 15 – 0 – 0). Rada tak jednala o jednotlivých bodech programu v následujícím pořadí:

1. Podnět na změnu Legislativních pravidel vlády ke zlepšení informování veřejnosti o připravovaných návrzích nových právních předpisů a možnosti jejich připomínkování veřejností
2. Návrh na změnu statutu Výboru proti mučení
3. Podnět k vytvoření právní úpravy poskytování nekonvenčních zdravotnických metod
4. Podnět Doporučení Rady vlády pro lidská práva k problematice povinných očkování
5. Podnět k rušení elektrických zásuvek na pokojích žadatelů o azyl v azylových zařízeních ministerstva vnitra
6. Podnět k výměně průkazů o povolení k pobytu pro cizince ze třetích zemí za štítky, které se aplikují do pasů
7. Vystoupení pana S. Pence
8. Různé

1. Podnět na změnu Legislativních pravidel vlády ke zlepšení informování veřejnosti o připravovaných návrzích nových právních předpisů a možnosti jejich připomínkování veřejností.

J. Wunsch stručně uvedl podnět a V. Doležilová popsala projednání a výsledek práce výboru poté, co Rada požádala výbor o přepracování – výbor jednal opakovaně, výsledek práce byl zaslán všem členům Rady/stálým zástupcům k připomínkám, které jsou, společně s návrhem na jejich vypořádání, obsaženy v podkladech k podnětu. Informovala též o další úpravě spočívající v doplnění definice hromadné připomínky a vypuštění zveřejňování na internetu termínů pro předkládání legislativních návrhů, pokud budou předkládány v termínu podle legislativního plánu práce. Zveřejněn by měl být pouze termín odlišný.

V následující diskusi Z. Zahradková vyzdvihla smysl návrhu (zveřejňování legislativních návrhů), který odpovídá i doporučení OECD na otevírání legislativního procesu v ČR, a upozornila na to, že zpracovatel legislativního návrhu může obdržet velké množství připomínek. Vyjádřila názor, že by měl zpracovatel mít možnost tyto připomínky nevypořádávat. J. Müllner a R. Bureš vyjádřili pochybnosti ohledně hromadné připomínky. P. Černý vysvětlil, že již v současnosti, pokud se veřejnost dostane k legislativnímu návrhu, může připomínky uplatnit formou petičního práva a to bez ohledu na počet osob, který připomínku uplatní, a způsobu vypořádání se může domáhat, a to i soudně, v rámci práva na svobodný přístup k informacím. Institut hromadné připomínky veřejnosti tak má de facto nahradit tento „tvrdý“ právní postup pracovní právní povinností přímo těch, kteří legislativní návrh vypracovávají. V. Doležilová informovala Radu o zkušenostech sekretariátu, který jako útvar Úřadu vlády při přípravě novely zákona o veřejném ochránci práv a tzv. antidiskriminačního zákona zaslal/poskytl oba výstupy více jak stovce připomínkových míst. V případě ostatních dokumentů je tomu podobně, a sekretariát dosud nikdy nebyl připomínkami zahlcen. M. Plíšek a J. Daněk podpořili návrh podnětu jako celku a zdůraznili, že smyslem zveřejnění legislativního návrhu je připomínky získat. Jejich vypořádání neznamena jednat s každým, kdo připomínky zaslal, ale jejich posouzení – toto je třeba odlišovat od jednání k vypořádání připomínek. Protože nikdo z přítomných neformuloval pozměňovací návrhy, přijala Rada o podnět jako celek (hlasování 12-0-3).

2. Návrh na změnu statutu Výboru proti mučení

(Části diskuse a hlasování nebyl přítomen M. Plíšek, přítomných bylo 14, kvórum činilo 8 hlasů.)

P. Uhl ve stručnosti uvedl, proč považuje Výbor proti mučení za vhodné doplnit svůj statut i o mechanismus odvolání členů. Rada návrh na změnu statutu schválila (hlasování: 14-0-0).

3. Podnět k vytvoření právní úpravy poskytování nekonvenčních zdravotnických metod

(Na počátku projednávání se navrátil M. Plíšek, přítomných bylo 15, kvórum činilo 8 hlasů.)

P. Struk stručně uvedl podnět a uvedl, že Výbor pro biomedicínu dospěl k závěru, že nekonvenční zdravotnické metody by měly být upraveny zákonem (uznání nekonvenční metody, podmínky poskytování a výkon) a měly by je poskytovat osoby se zdravotnickou kvalifikací.

R. Suchánek na úvod diskuse zmínil, že ministerstvo zdravotnictví vítá podnět co do terminologie – „nekonvenční zdravotnické metody“ a co do návrhu, aby je poskytovaly pouze osoby se

zdravotnickou kvalifikací. Co se týče právní úpravy informoval, že by bylo vhodnější právní úpravu zahrnout do připravovaného zákona o zdravotní péči. Protože jej však má ministerstvo zdravotnictví předložit v přepracované podobě v několika málo následujících měsících, mohlo by být zapracování této tematiky problematické. Navrhl, aby nebyl tento úkol ministryni zdravotnictví ukládán, ale pouze doporučen. L.Hoffmanová informovala o vývoji a aktuální situaci homeopatů a akupunkturistů ve vztahu k profesním a zájmovým organizacím. P. Boučková učinila procedurální dotaz ohledně toho, zda má Rada vládě navrhopvat, zda půjde o obecněji určenou právní úpravu, nebo o věcný záměr zákona. Po upřesnění, že jde volbu pro ministryni zdravotnictví Rada přijala pozměňovací návrh R. Suchánka (hlasování: 10-2-3), poté schválila i podnět (hlasování: 12-0-3).

4. Podnět Doporučení Rady vlády pro lidská práva k problematice povinných očkování

(Před projednáváním tohoto bodu se z dalšího jednání Rady omluvili M. Plíšek a Z. Sovák, přítomných bylo 13, kvórum činilo 7.)

P. Struk zdůraznil, že Výbor pro biomedicínu nijak nezpochybňuje vhodnost očkování, nicméně že právní úprava výjimek a sankce za nesplnění této povinnosti jsou poměrně rigidní. A. Šabatová doplnila, že v ČR je při povinnosti neproočkovanější populace vůbec, nicméně epidemiologická situace v ostatních evropských státech je téměř totožná i při významně nižší proočkovanosti populace. Upozornila též na případy, kdy orgány sociálně-právní ochrany dítěte dítě rodičům odejmou právě proto, že dítě není očkováno.

R. Suchánek prezentoval stanovisko ministerstva zdravotnictví, které vítá návrh na zvýšení informovanosti veřejnosti i odborných diskusí, nezvažuje však posílení individualizace systému výjimek, protože by mohlo dojít k nežádoucímu poklesu proočkovanosti populace a k obecnému zvýšení zdravotních rizik. P. Struk upozornil, že se zvýší riziko pouze u té části populace, která není očkována, protože druhá část populace očkována je a tudíž není považována za ohroženou, což je smysl očkování. Rada následně podnět schválila (hlasování: 9-1-3).

4. Podnět k rušení elektrických zásuvek na pokojích žadatelů o azyl v azylových zařízeních ministerstva vnitra.

(Hlasování o tomto bodu se nezúčastnil J. Müllner, přítomných bylo 12, kvórum činilo 7.)

V. Roubalová stručně informovala o vývoji situace, kdy MV ruší elektrické zásuvky v azylových zařízeních pro žadatele o azyl, kteří čekají na rozhodnutí v 1. stupni. Ubytovací zařízení pro žadatele o azyl, kteří se proti rozhodnutí MV odvolali k soudu, jsou elektrickými zásuvkami vybaveny a k jejich rušení nedochází. Bylo by proto vhodné ubytovací standard poskytovaný žadatelům o azyl obecně nesnižovat.

R. Bureš informoval, že MV klade důraz na služby poskytované uprchlíkům, nikoli na ubytování. Položil důraz na bezpečnost provozu azylových zařízení (technický) a na bezpečnost ubytovaných uprchlíků (úrazy). D. Němcová vyslovila názor, že rušení zásuvek je koncepce SUZ, kdy v některých azylových zařízeních zásuvky skutečně nebyly, což je jistě jedním z důvodů, proč si lidé na tuto skutečnost rušení nestěžovali. Doplnila též, že při své dlouhodobé práci s uprchlíky nezaznamenala požár v azylových zařízeních jako takový. J. Chalupová upozornila, že je zde podobnost s vězeňstvím a P.Uhl informoval o aktuální situaci v azylovém zařízení v Červeném Újezdu. Jako pozměňovací návrh Rada schválila doplnění textu zadání specifikací na elektrické zásuvky „v místnostech pro ubytování“ (hlasování: 9-1-2). Rada podnět schválila (hlasování: 9-1-2).

4. Podnět k výměně průkazů o povolení k pobytu pro cizince ze třetích zemí za štítky, které se aplikují do pasů

(Na počátku projednávání tohoto bodu se navrátil J. Müllner, přítomných bylo 13, kvórum činilo 7.)

G. Oljača uvedla podnět vysvětlením praktických problémů, které vznikají cizincům s povoleným trvalým pobytem, kteří nejsou občany členského státu EU tím, že MV na místo tzv. občanek (světlezelený průkaz o povolení k trvalému pobytu – podobný cestovnímu dokladu, dříve ID karta „zelená občanka“), začalo vydávat (vlepovat) štítky do cestovních dokladů států vydaných obvykle státy, jejichž jsou cizinci státními občany. Tato výměna však neprobíhá na místě a cizinci se tak pohybují bez cestovního pasu, který jsou současně povinni mít u sebe a kdykoli se jím prokázat coby dokladem totožnosti (režim obdobný občanskému průkazu). Toto má i svou praktickou stránku, a to, že po dobu několika týdnů nejsou tito lidé schopni adekvátním způsobem doložit svou totožnost, např. na poště, v bance či jakékoli jiné instituci či situaci, kde je toho potřeba, protože jiný doklad totožnosti obvykle nemají a jiný doklad ani jako identifikační v ČR neslouží. Cizinecká policie jim nevyslavuje ani potvrzení o tom, že odevzdali pas právě proto, aby do něj byl štítkem vyznačen trvalý pobyt (pobyťový status). Upozornila též na nejednotnou praxi, kdy některé úřadovny cizinecké policie tzv. občanky cizincům ponechávají i po vyznačení štítku, zatímco na některých úřadovnách je nezbytné odevzdat tzv. občanku současně s pasem, do něhož teprve bude v následujících týdnech vlepěn štítek.

Z. Král obšírně informoval o právním stavu v návaznosti na komunitární právo. Na základě upřesňujících dotazů A. Šabatové a V. Doležilové bylo patrné, že je na rozhodnutí členského státu, jakým způsobem konkrétní nařízení Rady provede. V ČR toto na základě cizineckého zákona určuje aktem řízení (?) MV. Z. Král informoval, že ČR průběžně vyhodnocuje dopady nového způsobu i co do vhodnosti v konkrétních podmínkách ČR. Poté podal jako protinávrh R. Bureš návrh na určení lhůty pro informování ze strany MV z 30 na 60 dnů. Rada schválila podnět ve znění protinávru (hlasování: 9-0-4)

4. Vystoupení pana S. Pence

S. Penc ve svém vystoupení informoval Radu o dvou tématech – kamerových systémech, které monitorují veřejně přístupné prostory/prostranství a o systému kontroly činnosti Policie ČR. V. Doležilová současně jako tajemnice pro občanská a politická práva Radu informovala, že se tímto tématem v celé své šíři zabývá Výbor pro občanská a politická práva. Co se týče druhého tématu – neexistence nezávislého kontrolního systému činnosti Policie ČR, tohoto tématu se ujal přítomný předseda Výboru proti mučení, který současně doplnil, že je ČR za stávající systém kontroly kritizována především mezinárodními smluvními kontrolními orgány.

4. Různé

D. Němcová informovala Radu o zájmu p. Herzána být členem některého z výborů Rady. V. Doležilová informovala, že zájem o členství přímo v Radě p. Herzán adresoval předsedovi Rady již v minulých letech. Ten jej po konzultaci se sekretariátem Rady vyzval k upřesnění představ především o přínosu jeho konkrétní práce pro poradní orgán vlády. Na tuto výzvu již neobdržel předseda Rady odpověď. D. Němcová navrhla, že bude p. Herzána informovat, aby kontaktoval sekretariát Rady.

Zapsala: Mgr. V. Doležilová, tajemnice Rady

Schválil: ThMgr. Svatopluk Karásek, předseda Rady a zmocněnec vlády pro lidská práva

Datum: 31. ledna 2005